

ภัยคุกคามและนโยบาย ความมั่นคงแห่งชาติ¹⁶

กล่าวนำ

ภัยคุกคามปัจจุบันมีความหลากหลายและสลับซับซ้อนทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ ดังนั้น การทำความเข้าใจภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะผลกระทบจากภัยคุกคามมีความใกล้เคียงและส่งผลกระทบต่อประชาชนมากขึ้นในโลกแห่งการแข่งขันระหว่างประเทศต่าง ๆ และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล อาทิ การเกิดโรคอุบัติใหม่ การโจมตีทางไซเบอร์ โดยนโยบายความมั่นคงของประเทศถือเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ต้องมีเพื่อป้องกันและระงับยับยั้งเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติและความปกติสุขของประชาชน

บทความนี้จะกล่าวถึงนิยามและรูปแบบภัยคุกคาม ความท้าทาย ตลอดจนนโยบายความมั่นคงของไทย ความสัมพันธ์ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (แผนระดับที่ 1) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย

ความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (แผนระดับที่ 2) และการยกตัวอย่างแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง (แผนระดับที่ 3)

คำสำคัญ: ความมั่นคง, ภัยคุกคาม, ยุทธศาสตร์ชาติ, นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ, แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง

ส่วนที่ 1 หากกล่าวถึงแนวคิดความมั่นคงกล่าวได้ว่าความมั่นคงถือเป็นรากฐานสำคัญของประเทศ เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงความมั่นคงของรัฐ สุขภาพของประชาชน ประเทศมีความอยู่รอดปลอดภัย และเจริญก้าวหน้าสามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนาในความมั่นคงในด้านอื่น ๆ ได้ อาทิ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

¹⁶ข้อมูลชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งประกอบการบรรยายของ รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (นายรัชกรณ์ นภาพรพิพัฒน์) ในหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 65 หลักสูตรวิทยาลัยการทัพอากาศ รุ่นที่ 57 หลักสูตรวิทยาลัยการทัพเรือ รุ่นที่ 55 และหลักสูตรวิทยาลัยเสนาธิการทหารรุ่นที่ 64 ประจำปีการศึกษา 2566 การอบรมการปฐมนิเทศนายทหารชั้นนายพลของกองทัพไทยประจำปีงบประมาณ 2566 รุ่นที่ 47 และผู้เขียนได้มีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมภายหลังเพื่อจัดทำบทความ

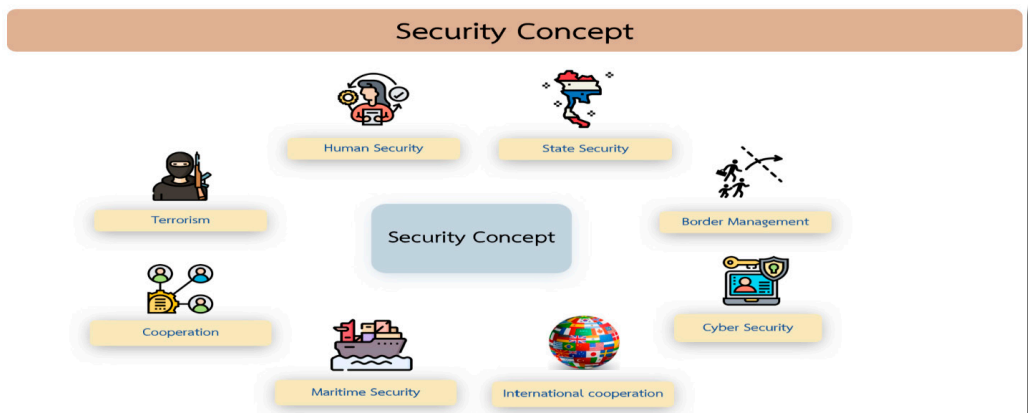
¹⁷นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กองนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

ที่ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขัน หรือความมั่นคงมนุษย์ ที่ประชาชนมีคุณภาพที่ดี ความเหลื่อมล้ำในประเทศลดน้อยลง ตลอดจนประชาชนในประเทศมีจิตสำนึกด้านความมั่นคงร่วมด้วย นอกจากนี้หน่วยของรัฐยังจำเป็นที่จะต้องมีนโยบายหรือมาตรการในการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์หรือวิกฤตการณ์ต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและประชาชนในประเทศได้

แนวคิดความมั่นคงสามารถนิยามและแบ่งแยกประเภทความมั่นคงทั้งความมั่นคงในบริบทความมั่นคงของรัฐ (State Security) ความมั่นคงมนุษย์ (Human Security)¹⁸ ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) ความมั่นคงทางอาหารและน้ำ (Food and Water Security) หรือความมั่นคงในรูปแบบใหม่ ๆ อาทิ ที่ผ่านมาระบาดอุบัติใหม่อย่าง Covid-19 ได้เป็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคผู้ประกอบการค้า การขนส่ง การท่องเที่ยว การสัญจร การเดินทาง เข้า-ออกประเทศ อาชีพการงาน การเว้นระยะห่างหรือการใช้ชีวิตปกติของคนที่ย้ายจากเดิมในห้วงก่อนเกิดโรค (New Normal) ระบบการแพทย์และสาธารณสุขที่บุคลากรทางการแพทย์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการรับมือกับโรคที่เกิดขึ้น การออกประกาศ

หลายฉบับภายใต้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 นอกจากนี้ การรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงต้องพึ่งมีระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือนแก่ประชาชน ทั้งการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมต่อสถานการณ์ต่าง ๆ แผนการดำเนินงานเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ความมั่นคง¹⁹ กลไกการบริหารจัดการเมื่อเกิดเหตุที่ต้องหมั่นฝึกซ้อมในแต่ละรับความรุนแรงและแต่ละประเภทภัยที่เกิดขึ้น ซึ่งการจะรักษาความมั่นคงของประเทศได้นั้น มิใช่เพียงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น แต่ที่สำคัญต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ประชาชน และเยาวชน ตั้งแต่ระดับชุมชนหมู่บ้าน ส่วนในมิติการบูรณาการการทำงานระหว่างประเทศ²⁰ ถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะสะท้อนถึงเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศผ่านการสร้างความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ทั้งด้านการทูตและทางเศรษฐกิจภายใต้กลไกความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือบทบาทของเวทีองค์การระหว่างประเทศในแต่ละประเด็น

ในขณะที่นิยามความหมายของ Webster's Third New International Dictionary ให้ความหมายไว้ ดังนี้ SECURITY' : the quality or state of being secure as : Freedom from danger : SAFETY,

¹⁸ ความมั่นคงมนุษย์ นำมาใช้ครั้งแรกในรายงานการพัฒนาคนยุคฉบับ ค.ศ. 1994 ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ที่ระบุว่าความมั่นคงมนุษย์คือ “เสรีภาพหรือการปลอดจากความกลัว” (Freedom from fear) และ “เสรีภาพหรือการปลอดจากความต้องการ (Freedom from want)”
¹⁹ รายละเอียดสามารถสืบค้นแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติฯ ที่ www.nsc.go.th
²⁰ หลัก 5S/5มี ประกอบด้วย Security ประเทศมีความมั่นคง, Sustainability ความมั่นคง ยั่งยืน, Standard ความเป็นมาตรฐานสากล, Status มีเกียรติภูมิ, และ Synergy มีพลัง

Freedom from fear, anxiety, or care/freedom from uncertainty or doubt/ sureness of technique : CONFIDENCE, ASSURANCE, Basis for confidence: GUARANTEE, FIRMNESS : DEPENDABILITY, STABILITY”

สำหรับ การนิยามความหมาย “ความมั่นคงแห่งชาติ” ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559 มาตราที่ 4 นิยาม ความมั่นคงแห่งชาติ คือภาวะที่ประเทศปลอดภัยจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชนหรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ นอกจากความมั่นคงแห่งชาติที่รัฐและทุกภาคส่วนในสังคมต้องช่วยกันรักษาไว้แล้ว

ผลประโยชน์แห่งชาติถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มาควบคู่กัน โดย “ผลประโยชน์แห่งชาติ”²¹ เป็นความต้องการหรือความปรารถนาที่สำคัญยิ่งของประเทศและประชาชนส่วนรวมที่ต้องดำเนินการเพื่อให้รักษาหรือได้มาซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ โดยหากพิจารณา นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570) ได้ระบุผลประโยชน์แห่งชาติที่สำคัญ ดังนี้

1. การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคงและยั่งยืน ของสถาบันหลักของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

2. การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น
3. ประเทศมีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

4. ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม ความอยู่ดีมีสุขของประชาชน

5. ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร

6. ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ

7. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมอาเซียน และ ประชาคมโลก

ขณะที่ พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559 นิยามภัยคุกคาม หมายถึง “ภาวะหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงซึ่งเป็นปัญหาที่มีความรุนแรง สลับซับซ้อน หากไม่ดำเนินการแก้ไขจะเกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความมั่นคงแห่งชาติ” โดยการมองว่าเป็นภัยคุกคามให้ความสำคัญกับ “เจตจำนง” (Intention) กับ “ขีดความสามารถ” (Capability) รวมถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น (Possibility) กับผลกระทบสูงหรือต่ำ (Impact) มาประกอบ โดยทั่วไปปัจจุบันมีการกำหนดเป็น 2 ประเภทภัย ได้แก่

1) ภัยคุกคามรูปแบบเดิม ที่เป็นการกระทำแบบรัฐต่อรัฐเกี่ยวกับเรื่องอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน ภัยคุกคามทางการทหาร และ 2) ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่มีความหลากหลาย

²¹Definition of National Interest:

(1) National Interest means: “The general, long term and continuing purpose which the state, the nation, and the government all see themselves as serving.” -Charles Lerche and Abdul

(2) National Interest is: “What a nation feels to be necessary to its security and well-being ... National interest reflects the general and continuing ends for which a nation acts.” -Brookings Institution

(3) “National Interest is, that which states seek to protect or achieve in relation to each other. It means desires on the part of sovereign states.” -Vernon Von Dyke

(4) “The meaning of national interest is survival—the protection of physical, political and cultural identity against encroachments by other nation-states”. -Morgenthau

(5) National Interest means: “The values, desires and interests which states seek to protect or achieve in relation to each other” “desires on the part of sovereign states”. -V.V. Dyke

ซับซ้อน เชื่อมโยงหลายมิติครอบคลุมการทหาร การเมือง สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี หรือทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้น ภายใต้การมองสถานการณ์ในบริบท VUCA World (Volatility Uncertainty Complexity Ambiguity) ดังนั้น หากมองสถานการณ์ความมั่นคง พบว่ามีหลายประเด็นที่ทำลายต่อความมั่นคง และขณะเดียวกันก็เป็นโอกาสในการเสริมสร้างความมั่นคงภายในประเทศและระหว่างประเทศผ่านความร่วมมือต่าง ๆ โดยประเด็นสำคัญที่ประชาคมโลก ให้ความสำคัญ (Global Issues) อาทิ ประชาธิปไตย และธรรมาภิบาล (Democracy and Good Governance) สิทธิมนุษยชน (Human Rights) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การโยกย้ายถิ่นฐาน (Migration) สังคมสูงวัย (Aging Society) อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational crimes) ยาเสพติด (Narcotics) เศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Ocean Strategy)²² การก่อการร้าย (Terrorism) แนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง (Violence Extremist) ท่ามกลางสภาวะแวดล้อมความมั่นคงที่มีความเป็นพลวัตตามยุคสมัย การแข่งขันทางภูมิ-รัฐศาสตร์ และภูมิ-เศรษฐศาสตร์ (Geo-Politics/Geo-Economics) ต่อการกำหนดนโยบายความมั่นคงและนโยบายต่างประเทศ กรณีสงครามรัสเซีย-ยูเครน (ตั้งแต่ 24 กุมภาพันธ์ 2565) ที่มีการมองว่าขยายเป็นสงครามตัวแทน โดยมีทั้ง NATO และ หลายประเทศ เข้ามาเกี่ยวข้อง ที่สะท้อนถึงภัยคุกคามแบบดั้งเดิม ในการใช้กำลังทหารเพื่อปกป้องดินแดน ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจระดับโลก และแม้แต่ประเทศไทยที่มีการกล่าวถึงความมั่นคง ด้านพลังงานและความมั่นคงด้านอาหาร การแสวงหาพันธมิตรหรือร่วมมือในกรอบความร่วมมือพหุภาคี อาทิ BRI (ข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทาง) มุมมอง

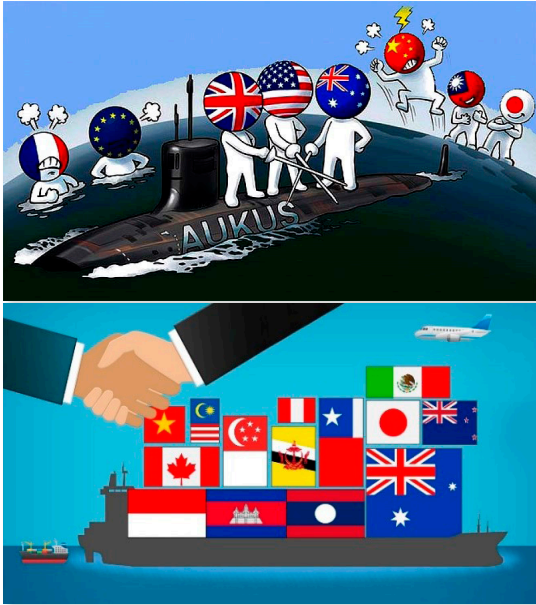
อาเซียนต่ออินโด – แปซิฟิก (AOIP), AUKUS, BRICS, ASEAN, BIMSTEC รวมถึงการที่จีนพยายามผลักดัน ข้อริเริ่มต่าง ๆ ในเวทีระหว่างประเทศ อาทิ ข้อริเริ่มการพัฒนาแห่งโลก (Global Development Initiative : GDI) ควบคู่กับข้อริเริ่มด้านความมั่นคงระดับโลก (Global Security Initiative : GSI)

อย่างไรก็ตามสถานการณ์ความมั่นคงในปัจจุบัน และแนวโน้มมีทั้งในรูปแบบที่มีความชัดเจนที่ชัดเจน เป็นที่ประจักษ์ และไม่ชัดเจนของคู่ขัดแย้ง ดังนั้น ประเทศพึงต้องรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ และเตรียมพร้อมสำหรับภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น ภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ ทั้งในมิติ ความมั่นคง เศรษฐกิจ และ สังคม ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์ที่ทำให้โลกมีความเชื่อมโยงมากขึ้น โดยในช่วง 20 ปีข้างหน้า ความท้าทายด้านความมั่นคงที่ไทยจะต้องเผชิญจะเปลี่ยนแปลงไปจากในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในมิติของภัยความมั่นคงรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ ดังนั้น การเสริมสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงของไทย จึงต้องให้ความสำคัญกับทุกมิติ เพื่อรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ

สังคมโลกกำลังก้าวสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ ไทยจึงต้องมุ่งรักษาจุดแข็งของความมั่นคงและการต่างประเทศ คือ การรักษาดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจหรือประเทศที่เรียกว่า Major Power นอกจากนี้ การส่งเสริมและรักษาความไว้เนื้อเชื่อใจกับประเทศเพื่อนบ้านและการมีผลประโยชน์ร่วมกันก็ยังคงมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากมีผลประโยชน์ร่วมกันในทุกมิติ โดยเฉพาะจากการที่มีพื้นที่ทั้งทางบก และทางทะเลติดต่อกัน

²² เศรษฐกิจสีน้ำเงินสามารถศึกษารายละเอียดที่ ศ.ดร.เผด็จศึก จรรย์พันธ์ “วารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 11 : แนวทางการแก้ปัญหาความมั่นคงทางทะเลแบบองค์รวมโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน”

หากมองถึงประเด็นความมั่นคงรูปแบบใหม่ จะทวีความซับซ้อนมากขึ้น โดยมีความเชื่อมโยงระหว่าง ปัจจัยภายนอกประเทศกับปัจจัยภายในประเทศ และมีผู้เล่นที่ไม่ใช่รัฐเพิ่มมากขึ้น (Non-State Actors) รวมทั้งพัฒนาการของเทคโนโลยีด้านไซเบอร์ที่ไร้พรมแดน

ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (แผนระดับที่ 2)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่า 20 ปี (มาตรา 5 พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560) เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือตามคติพจน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

โดยเป้าหมายของการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 5 ด้านด้วยกัน คือ 1) ประเทศมีความมั่นคง

กล่าวคือ มีความมั่นคงในประเทศ มีแผนรับมือต่อภัยความมั่นคงต่าง 2) ประชาชนอยู่ดี กินดีมีความสุข มีอาชีพมั่นคง 3) เศรษฐกิจมีการพัฒนาต่อเนื่อง 4) สังคมมีความเป็นธรรม เคารพความหลากหลาย และ 5) ทรัพยากรมีความยั่งยืน

หากพิจารณาถึงความเชื่อมโยงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แบ่งเป็น 3 ระดับ (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560)

ซึ่งแผนที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้านที่เป็นกรอบการดำเนินการของรัฐ รวมถึงยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ

แผนระดับที่ 2 คือ แผนที่ดำเนินการเพื่อตอบสนองแผนที่ 1 มีการจัดทำรายละเอียดเนื้อหาที่เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ 1) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น (ปัจจุบันคือ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (กรม. ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2566) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ปัจจุบันแผนฯ ฉบับที่ 13 มีด้วยกัน 13 หมวดหมาย) และ 3) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (ปัจจุบันนโยบายฯ พ.ศ. 2566-2570) ซึ่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 5 บัญญัติว่าการจัดทำแผนพัฒนาฯ และนโยบายและแผนฯ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

แผนระดับที่ 3 คือ แผนที่หน่วยงานภาครัฐจัดทำขึ้นเพื่อปฏิบัติราชการและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการในภาพใหญ่ของแผนระดับที่ 1 และ 2 ซึ่งในแผนระดับที่ 3 นี้ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการด้าน... และ/หรือแผนปฏิบัติราชการรายปี และราย 5 ปี

โดยเมื่อพิจารณาพบว่าประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงภายหลังการตรวจสอบสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงได้มุ่งเน้น 5 เรื่อง คือ 1) การรักษาความสงบภายในประเทศ 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง 3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ 4) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ และ 5) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

ในส่วนการกำหนดเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (แผนระดับที่ 2) ในห้วงปี 2561 - 2565 จะต้อง ปรับสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคง และพร้อมแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงต่างๆ และในปี 2566 อยู่ในห้วงที่ 2 ที่มีเป้าหมายคือมุ่ง “ขจัดปัญหาความมั่นคงเก่าไป และปัญหาความมั่นคงใหม่ไม่เกิดขึ้นมาอีก” โดยดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายสุดท้ายใน ปี 2580 ที่ว่า “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง มีทั้งหมด 2 เป้าหมาย คือ ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น (ดัชนีสันติภาพโลก : Global peace index²³เป็นตัวชี้วัด) และประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขเพิ่มขึ้น (ดัชนีความสุขของประชากรไทย : World Health Index²⁴เป็นตัวชี้วัด)

นอกจากนี้ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ประกอบด้วย แผนย่อยภายใต้แผนแม่บท ซึ่งเป็นแผนในการดำเนินการเพื่อให้ตัว

แผนแม่บทฯ มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมทั้งสาระข้อมูล และเพื่อดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง โดยในแผนย่อยภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคงประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 5 แผนย่อย ได้แก่ 1) แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ 2) แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง 3) แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ 4) แผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ และ 5) แผนย่อยการพัฒนา

กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

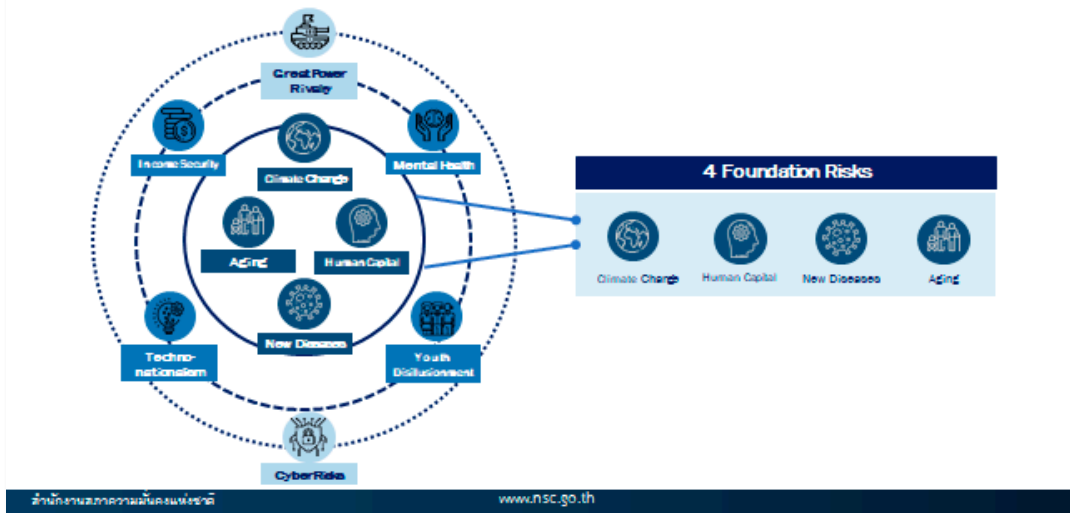
สำหรับแผนระดับที่ 2 อีกแผนคือ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2565 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2566 มีประกาศพระบรมราชโองการประกาศใช้นโยบายฯ ทั้งนี้ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2566 เพื่อเป็นแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยใช้กระบวนการศึกษาวิจัย Foresight²⁵ PESTEL+M model (P : Political = ปัจจัยด้านการเมือง E : Economic = ปัจจัยด้าน

²³ดัชนีการเปรียบเทียบระดับความสุขของชาติและทวีปต่างๆ จัดทำโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ โดยแผนแม่บทฯ กำหนดให้ค่าคะแนนดัชนีสันติภาพโลกระหว่างปี 2566 - 2570 ไม่น้อยกว่า 1.89 คะแนน จาก 5 คะแนน

²⁴ดัชนีความสุขโลก จัดทำโดย สหประชาชาติ โดยแผนแม่บทฯ กำหนดให้อันดับดัชนีความสุขโลกของไทยระหว่างปี 2566 - 2570 ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 30 ของโลก

²⁵หลักการสำคัญอนาคตศึกษา คือ การดำเนินการที่เป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน และมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เพื่อให้เข้าถึงแรงผลักดันต่างๆ ทั้งที่เห็นชัดและที่ยังเห็นไม่ชัด ซึ่งจะกำหนดรูปแบบอนาคตและทำให้เห็นแนวทางที่จะต้องกระทำในวันนี้เพื่ออนาคตที่ดีขึ้น (การมองไปข้างหน้าอย่างเป็นระบบ (Systematic Forward) การมองไปข้างหน้าระยะยาว (Long-term Forward) การปรึกษาหารือและร่วมมือกัน (Counselling and Collaboration)) หรือสามารถศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมองอนาคต ได้ที่ โฟท สิทธิสุนทร , “สมช. กับการพัฒนาขีดความสามารถการประเมินสถานการณ์ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในระยะยาว” ใน วารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 2 (ตุลาคม 2562 - มกราคม 2563)

Four Foundation Risks ประกอบการยกงานโยบายและแผนฯ

เศรษฐกิจ S : Social = ปัจจัยด้านสังคม T : Technological = ปัจจัยด้านเทคโนโลยี L : Legal = ปัจจัยด้านกฎหมาย E : Environmental = ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม +M : Military = ปัจจัยทางการทหาร) การประชุมสัมมนา ระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนกรอบความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) การวางแผนนโยบายและแผนการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงให้สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน โดยมีได้จำกัดเฉพาะความมั่นคงของรัฐ (State Security) แต่ให้หมายรวมถึงความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี จึงจำเป็นต้องมีกรอบทิศทางให้สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงภัยคุกคามทุกรูปแบบได้อย่างทัน่วงที่ โดยใช้กระบวนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน ภาควิชาการ ภาคการเมือง และภาคสื่อมวลชน รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก เพื่อให้

ประเทศมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข และมีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน โดยนโยบายและแผนฯ ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและภาคส่วนในสังคมนองรากฐานความมั่นคงที่เริ่มขึ้นจากสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา การจัดลำดับความสำคัญประเด็นความมั่นคงที่มีผลกระทบและความเสี่ยงสูงเพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนการทำงานได้ตรงเป้าหรือตรงประเด็นและการจัดสรรทรัพยากรได้เหมาะสม (Allocation of resources) การยกระดับขีดความสามารถเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ (Capability) เพื่อป้องกัน ขจัด และแก้ไขปัญหาคความมั่นคง ตลอดจนการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่มีความสัมพันธ์กันกับแผนระดับต่าง ๆ รวมถึงโครงการสำคัญ (Flagship Project) เพื่อประกอบการจัดสรรงบประมาณประจำปีภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ โดยเป้าหมายสุดท้ายมุ่งเน้นไปที่พื้นที่ที่ด้าบลเป้าหมายที่ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ในภาพรวมนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566–2570) จัดทำ

ขึ้นโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานรัฐ และภาคส่วนต่างๆ ในการประมวล วิเคราะห์ และเสนอแนะนโยบายและแผนความมั่นคงทั้ง 17 ด้าน ภายใต้กรอบคิดความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) และความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ในบริบทความมั่นคงปัจจุบัน และแนวโน้มภายในประเทศและต่างประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงานรัฐ (Whole-of-Nation Approach) ควบคู่กับการดำเนินงานที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในงานความมั่นคง (Whole-of-Society Approach) ตลอดจนการบริหารจัดการความเสี่ยงและความสามารถกลับคืนสู่สภาพเดิม (Resilience) เพื่อให้พร้อมเผชิญปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ โดยนโยบายและแผนฯ แบ่งเป็น 2 หมวดรวม 17 ประเด็น ได้แก่ หมวดประเด็นความมั่นคง ประกอบด้วย 13 นโยบายและแผนความมั่นคง ว่าด้วยเรื่องที่มีความสำคัญหรือเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบสูง และ หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง เพื่อสนับสนุนการดำเนินการสำคัญของหมวดประเด็นความมั่นคง ประกอบด้วย 4 นโยบายและแผนความมั่นคง

สำหรับการขับเคลื่อนนโยบายฯ ไปสู่การปฏิบัติ กำหนดให้มีหน่วยงานหลักรับผิดชอบในแต่ละนโยบายและแผนความมั่นคงทั้ง 17 เรื่อง และการจัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานรองรับ โดยมีสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกลไกหลักกำกับและติดตามในภาพรวม นอกจากนี้ได้แบ่งระดับการขับเคลื่อนเพื่อติดตามและประเมินผล ออกเป็น 3 ระดับ

ระดับนโยบาย ได้แก่ คณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง โดยมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

ระดับอำนวยการและประสานการปฏิบัติ ได้แก่ คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ จำนวน 5 คณะย่อย โดยแต่ละคณะมี เลขธิการกออำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นประธาน 2 คณะย่อย ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ และเลขธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นประธาน เพื่อเป็นกลไกที่สะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างแผนแม่บทฯ กับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง

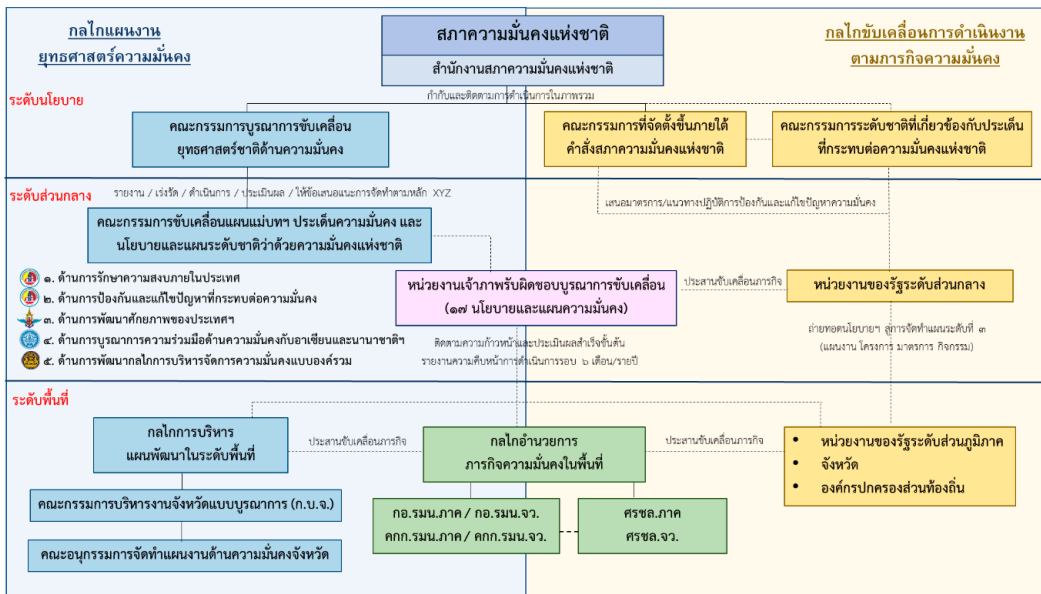

แห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) ในการถ่ายทอดและขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด ได้อย่างประสานสอดคล้องกันในลักษณะของห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

ระดับพื้นที่ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน โดยให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ โดยมีการประสานการปฏิบัติกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ระดับภาคและระดับจังหวัด

และแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (พ.ศ. 2566 – 2570) (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบ) ดังนี้

แผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม (พ.ศ. 2566–2570)
กระทรวงกลาโหมได้จัดทำขึ้นโดยประสานสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 2 การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติและการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ) เป้าหมายการปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาที่กระทบ

ส่วนที่ 3 การยกตัวอย่าง แผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง (แผนระดับที่ 3) ถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งในบทความฉบับนี้จะหยิบยกสาระสำคัญโดยย่อของแผนระดับที่ 3 ดังนี้

แผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม (พ.ศ. 2566–2570) (กระทรวงกลาโหมรับผิดชอบ) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566–2570) (กระทรวงกลาโหมรับผิดชอบ)

ต่ออธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการป้องกันประเทศในอนาคต โดยแผนปฏิบัติการด้านฯ ฉบับนี้มีแนวทางการดำเนินการ ดังต่อไปนี้ การฝึกศึกษาทางทหาร และการพัฒนาแผนทางทหาร การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการร่วม การพัฒนาระบบการควบคุมบังคับบัญชาและการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศของเหล่าทัพ ระบบงานมวลชนเพื่อการป้องกันประเทศ

การใช้กำลังในการปฏิบัติการป้องกันประเทศ การสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบงานความมั่นคงชายแดนทางบก และการปฏิบัติการรักษาสันติภาพและการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

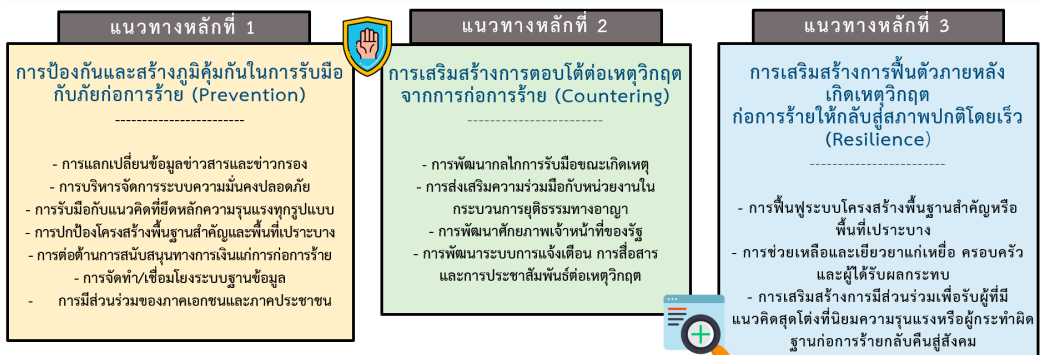
แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566–2570) ที่จัดทำโดยกระทรวงกลาโหม มีความประสานสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 2 การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ เช่นเดียวกับแผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยในแผนปฏิบัติการด้านฯ มีแนวทางการดำเนินการ 6 แนวทาง (25 กลยุทธ์) ดังนี้ การพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับระบบการป้องกันประเทศและความมั่นคง การพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกิจกรรมมวลชน การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับต่างประเทศ และการผนึกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (พ.ศ. 2566–2570) ที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2566 มี

วัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยสามารถลดความเสี่ยงและลดปัจจัยที่นำไปสู่การก่อการร้าย ตลอดจนพัฒนาแผน ระบบ กลไกและมาตรการ รวมถึงสมรรถนะบุคลากรในการรับมือกับภัยจากการก่อการร้าย นอกจากนี้แผนปฏิบัติการฯ ยังมุ่งเสริมสร้างขีดความสามารถในการฟื้นตัวกลับสู่สภาพปกติหลังจากเหตุการณ์ก่อการร้าย และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและสร้างความตระหนักแก่ภาคเอกชนและภาคประชาชนต่อภัยก่อการร้าย โดยมีแนวทางการดำเนินการทั้งสิ้น 3 แนวทางหลัก

ดังนั้น บริบทความมั่นคงตามที่ได้กล่าวมานั้นสามารถสรุปทำความเข้าใจในสาระสำคัญได้ 4 ประการ ดังนี้

ประการแรก – ความหมายความมั่นคงที่ไม่จำกัดเพียงแค่ความมั่นคงของรัฐ แต่ครอบคลุมถึงความมั่นคงมนุษย์ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศผ่านการมีระบบเฝ้าระวัง ป้องกันและระงับภัยคุกคามต่าง ๆ และการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ตลอดจนการมีส่วนร่วมและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน นักวิชาการ ประชาสังคม และประชาชนในการรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ มั่นคงภายใต้แนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security)

ประการที่สอง – การกำหนดยุทธศาสตร์หรือนโยบายความมั่นคงเปรียบเสมือนเป็นหนทางปฏิบัติ (Ways) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (Ends) โดยกำหนดวัตถุประสงค์แห่งชาติ (National Objectives) และผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) โดยมีเครื่องมือที่เรียกว่าพลังอำนาจของชาติ (National Power) ในการดำเนินการรักษาหรือให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ (Means) ซึ่งโดยทั่วไปการกำหนดยุทธศาสตร์ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวมิได้จำกัดเฉพาะแค่ประเทศไทยเท่านั้น แต่นานาชาติต่างมียุทธศาสตร์หรือนโยบายด้านความมั่นคงหรือยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ เช่นกัน อาทิ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐฯ (The U.S. National Security Strategy–NSS) ยุทธศาสตร์พัฒนาสิงคโปร์ นำอยู่เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน 20 ปี หรือแนวทางการพัฒนาประเทศฝรั่งเศส ระยะ 10 ปี (2015-2025) ดังนั้น ยุทธศาสตร์หรือนโยบายจึงเป็นกรอบทิศทางการจัดทำแผนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแผนแม่บทหรืออาจเรียกว่าแผนลำดับรอง ๆ โดยต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนที่มีการประสานสอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

ประการที่สาม – ประเด็นภัยคุกคามเป็นสิ่งท้าทายที่สามารถใช้เครื่องมือในการค้นหาหรือระบุถึงแก่นแท้ของปัญหาและความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อาทิ เครื่องมือ STEEP, PESTEL, Strategic

Foresight โดยแต่ละประเทศต่างมองภัยคุกคามหรือปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และการวางสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงในบริบทของประเทศนั้นๆ อาทิ ความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ความขัดแย้งระหว่างเกาหลีใต้ - เกาหลีเหนือ สงครามระหว่างยูเครน - รัสเซีย การแข่งขันทางการค้าระหว่างสหรัฐ - จีน การรวมกลุ่มพันธมิตรความร่วมมือทางความมั่นคงและเศรษฐกิจต่างๆ นอกจากนี้ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ยังเป็นสิ่งท้าทายของทุกประเทศในการเตรียมการรับมือ อาทิ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ ภัยคุกคามจากโรคอุบัติเดิมและโรคอุบัติใหม่หรือการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย และหลายประเด็นต้องมีการพึ่งพาระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารข่าวกรอง การแลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) การลาดตระเวนร่วมกัน

ประการที่สี่ – การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (Policy Implementation) มีความสำคัญต่อความสำเร็จโดยหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายในภาพใหญ่เพื่อตอบโจทย์เป้าหมายยุทธศาสตร์ และมีการติดตามและประเมินผลจากกลไกต่าง ๆ ที่หน่วยงานนั้นได้จัดตั้งขึ้น รวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติงานจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์หรือนโยบายที่กำหนดขึ้น

บรรณานุกรม

- พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560
- ไพท สิทธิสุนทร. “สมช.กับการพัฒนาขีดความสามารถการประเมินสถานการณ์ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในระยะยาว” ในวารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 2 (ตุลาคม 2562 - มกราคม 2563)
- รัชกรณ์ นภาพรพิพัฒน์. “เอกสารประกอบการบรรยายในหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 65 หลักสูตรวิทยาลัยการทัพอากาศ รุ่นที่ 57 หลักสูตรวิทยาลัยการทัพเรือ รุ่นที่ 55 และหลักสูตรเสนาธิการทหารรุ่นที่ 64 ประจำปีการศึกษา 2566 การอบรมการปฐมนิเทศนายทหารชั้นนายพลของกองทัพไทย ประจำปีงบประมาณ 2566 รุ่นที่ 47”.
- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. (กองนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง) “นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ”. 2 พฤษภาคม 2566
- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. (กองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ) “แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570)”. 10 พฤษภาคม 2566
- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. (กองความมั่นคงเกี่ยวกับภัยคุกคามข้ามชาติ) “แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (พ.ศ. 2566-2570)”. 10 พฤษภาคม 2566
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง” สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2566, <http://nsc.nesdc.go.th/ns/>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง” สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2566, <http://nsc.nesdc.go.th/ns/>
- Tylon Owen (2010). “Human Security : A Contested Contempt”. The Routledge Handbook of New Security Studies. P.43
- UNDP. Human Security, http://hdr.undp.org/sites/default/files/human_security_guidance_note_rnhdrs.pdf